

ΑΠΟΦΑΣΗ* ΑΡΙΘ. 537/VI/2012
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 23η Μαρτίου 2012, ημέρα Παρασκευή και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης.

Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Λουκάς.

Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης,

Εμμανουέλα Τρούλη,

Βικτωρία Μερτικοπούλου,

Δημήτριος Δανηλάτος και

Μάρθα Καββαθά, λόγω κωλύματος τακτικού μέλους.

Το τακτικό μέλος, Ιωάννης Αυγερινός, δεν συμμετείχε στη συζήτηση της υπόθεσης διότι έχει υποβάλει δήλωση αποχής, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από την Ολομέλεια της Επιτροπής.

Γραμματέας: Ευαγγελία Ρουμπή.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της υπ' αριθ. πρωτ. 2720/22.3.2012 αίτησης χορήγησης άδειας παρέκκλισης κατ' άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011 της εταιρίας «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», για τη σκοπούμενη μεταβίβαση σε αυτήν όλων των συμβατικών σχέσεων τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ της εταιρίας «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων και των απαιτήσεων τρίτων κατά της «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων.

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την υπάλληλο του Γραφείου Προέδρου Ευαγγελία Ρουμπή με αναπληρώτρια αυτής την Παρασκευή Ζαχαριά.

Η εταιρία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», με το υπ' αριθμ. πρωτ. 147/22.03.2012 έγγραφό της, παραιτήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15

* Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890 Β'/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

παρ. 9 του ν. 3959/2011, από τη νόμιμη προθεσμία κλήτευσης του άρθρου 9 παρ. 3 του ίδιου νόμου και ζήτησε την άμεση συζήτηση της υπόθεσης.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης το νομίμως κλητευθέν μέρος, η εταιρία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», παραστάθηκε με το νόμιμο εκπρόσωπό της Χαράλαμπο Μαζαράκη, Οικονομικό Διευθυντή, μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων της, Βασιλικής Σαλακά, Άννας Μαντά και Ιωάννη Λιναρίτη.

Στη συνεδρίαση ζήτησε να παρευρεθεί και ο εκπρόσωπος της Τράπεζας της Ελλάδος, Αντώνιος Παπαδημητρόπουλος. Η Επιτροπή έκρινε ότι η συμμετοχή του στη διαδικασία θα υποβοηθήσει το έργο της, λόγω της συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στη σχετική διαδικασία της μεταβίβασης. Ως εκ τούτου, αποδέχτηκε το αίτημά του να παρευρεθεί με βάση τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 3 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ (ΦΕΚ 1890 Β'/29.12.2006).

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην αρμόδια Εισηγήτρια της υπόθεσης, Βικτωρία Μερτικοπούλου, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθ. πρωτ. 2727/22.03.2012 Εμπιστευτική Έκθεσή της και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτήν, να χορηγηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, άδεια παρέκκλισης στην αιτούσα εταιρία, μέχρι να εκδοθεί η οριστική απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί της συγκέντρωσης, που οφείλει να γνωστοποιηθεί προσηκόντως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Στη συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και ο νόμιμος εκπρόσωπος του ενδιαφερόμενου μέρους, οι οποίοι τοποθετήθηκαν επί της εισηγήσεως, συντάχθηκαν με αυτή, ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Κατόπιν, το λόγο έλαβε ο εκπρόσωπος της Τράπεζας της Ελλάδος, Αντώνιος Παπαδημητρόπουλος, ο οποίος έδωσε διευκρινίσεις επί διαφόρων θεμάτων που άπτονται της υποθέσεως και απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Μετά την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας και αφού οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και ο νόμιμος εκπρόσωπος του ενδιαφερόμενου μέρους καθώς και ο εκπρόσωπος της Τράπεζας της Ελλάδος αποχώρησαν, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη για λήψη απόφασης με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Βικτωρίας Μερτικοπούλου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη της την Έκθεση της εν λόγω Εισηγήτριας, τις απόψεις που διατύπωσε προφορικός κατά την ακροαματική διαδικασία το ενδιαφερόμενο μέρος, τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Α. Η ΑΙΤΗΣΗ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ

1. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 2725/22.3.2012 έγγραφό της, η ανώνυμη τραπεζική εταιρία με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΕΤΕ» ή «γνωστοποιούσα») γνωστοποίησε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (εφεξής «Γ.Δ.Α.») σχέδιο σύμβασης μεταξύ της ίδιας και του πιστωτικού συνεταιρισμού υπό ειδική εκκαθάριση με την επωνυμία «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» (εφεξής «ΑΧΑΪΚΗ» ή «Συνεταιριστική»), σύμφωνα με το οποίο συμφωνείται να μεταβιβαστούν από τη δεύτερη στην πρώτη:
  - «όλες οι συμβατικές σχέσεις από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού ταμιευτηρίου, όψεως, τρεχούμενου ή/και άλλου συναφούς με αυτούς λογαριασμούς που καταρτίστηκαν μεταξύ της Συνεταιριστικής και τρίτων μέχρι τη θέση της σε εκκαθάριση»¹ και
  - «οι απαιτήσεις τρίτων κατά της Συνεταιριστικής που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων, οι οποίες καταρτίστηκαν έως τη θέση της Συνεταιριστικής σε εκκαθάριση, για καταβολή κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων έως την ανάκληση της άδειας, όπως και η υποχρέωση απόδοσης των φόρων για τους δεδουλευμένους τόκους»².
2. Σύμφωνα με την από 20.03.2012 Προσωρινή Αποτίμηση που υποβλήθηκε από τον εκκαθαριστή της ΑΧΑΪΚΗ κύριο Ιωάννη Γιαννίκο στην Τράπεζα της Ελλάδος (εφεξής και «ΤτΕ»), το ύψος των μεταβιβαζόμενων καταθέσεων εκτιμάται (προσωρινώς) σήμερα σε 212.025.089 ευρώ. Το τίμημα που θα καταβάλει η ΕΤΕ ανέρχεται σε ποσοστό 4,2% επί του κεφαλαίου των μεταφερόμενων καταθέσεων.
3. Δυνάμει της Απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της ΤτΕ κατά την υπ' αριθ. 34/18.3.2012 Συνεδρίασή της³, ανακλήθηκε η άδεια

¹ Βλ. άρθρο 1 παρ. 1 της Σύμβασης, στο οποίο επίσης αναφέρεται ότι «Ειδικά μεταβιβάζονται οι απαιτήσεις των δικαιούχων των λογαριασμών για καταβολή κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων σύμφωνα με τους όρους των οικείων συμβάσεων, όπως και η υποχρέωση απόδοσης των φόρων για τους δεδουλευμένους τόκους. Εντολές πληρωμής, πιστωτικές ή χρεωστικές, με αναφορά σε κάποιον από τους παραπάνω λογαριασμούς που είχαν δοθεί αλλά δεν είχαν εκτελεστεί έως την ανάκληση της άδειας εκτελούνται πλέον από την ΕΤΕ. Επιταγές που αναφέρουν ως πληρώτρια τράπεζα την Συνεταιριστική (δηλαδή επιταγές που σύρονται επί λογαριασμών τους οποίους τηρούν καταθέτες της Συνεταιριστικής στη Συνεταιριστική) θεωρούνται ότι αναγράφουν ως πληρώτρια τράπεζα την ΕΤΕ, με όλες τις σχετικές συνέπειες, και σύρονται επί των παραπάνω λογαριασμών».

² Βλ. άρθρο 1 παρ. 2 της Σύμβασης, στο οποίο επίσης αναφέρεται ότι «Οι μεταβιβαζόμενες απαιτήσεις αυτές καθίστανται αμέσως απαιτητές ανεξάρτητα από τη συμφωνημένη στις οικείες συμβάσεις προθεσμία. Δεν μεταβιβάζονται απαιτήσεις για οφειλόμενους μετά την ανάκληση της άδειας τόκους».

³ ΦΕΚ Β' 790/19.3.2012

για την ίδρυση και λειτουργία της ΑΧΑΪΚΗ, λόγω, μεταξύ άλλων, ανεπάρκειας ιδίων κεφαλαίων και έλλειψης ρευστότητας, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την εκτιμώμενη αδυναμία του πιστωτικού ιδρύματος να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι ιδίως των καταθετών του. Ως εκ τούτου, η αρμόδια Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της ΤτΕ έθεσε την ΑΧΑΪΚΗ σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης και όρισε παράλληλα εκκαθαριστή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του ν. 3601/2007. Βάσει της ως άνω απόφασης⁴, η ΑΧΑΪΚΗ επιτρέπεται να διενεργεί μόνο τις πράξεις που εξυπηρετούν το σκοπό της εκκαθάρισης, απαγορεύεται δε να ασκεί τις δραστηριότητες της παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3601/2007, ενώ οι καταθέτες της δεν δύνανται να κινούν τους τηρούμενους σε αυτήν τραπεζικούς λογαριασμούς.

4. Η ΤτΕ κίνησε διαδικασία μεταβίβασης όλων των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού ταμειτηρίου, όψεως, τρεχούμενου, ή/και άλλου συναφούς με αυτούς λογαριασμού που καταρτίστηκαν μεταξύ της ΑΧΑΪΚΗ και τρίτων, και των απαιτήσεων τρίτων από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων, δυνάμει της σχετικής δυνατότητας που της παρέχει η διάταξη της παρ. 1 του άρ. 63Δ του ν. 3601/2007 όπως ισχύει. Συγκεκριμένα, η ΤτΕ διενήργησε [...], σύμφωνα με το άρ. 63Δ παρ. 3 ν. 3601/2007, άτυπες και εμπιστευτικές διαδικασίες υποβολής προσφορών για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.». Σύμφωνα με το άρ. 63Δ παρ. 3 ν. 3601/2007, η Τράπεζα της Ελλάδος κάλεσε σε υποβολή προσφορών [...] που έκρινε κατάλληλα για την κτήση των υπό μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Προσφορές υποβλήθηκαν από [...] πιο συμφέρουσες δε κρίθηκαν οι προσφορές της "Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. Το μεταβιβαζόμενο στοιχείο παθητικού (υποχρεώσεις από καταθέσεις) θα καταβληθεί στην ΕΤΕ από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), κατά τα οριζόμενα στην παρ. 13 του άρ. 63Δ ως ισχύει⁵.
5. Με το υπ' αριθ. 2720/22.3.2012 έγγραφό της, η ΕΤΕ ζήτησε, πριν συναινέσει με δήλωση προς την Τράπεζα της Ελλάδος στη μεταβίβαση και προ της υπογραφής

---

⁴ Βλ. άρθρο 68 ν. 3601/2007.

⁵ Η εν λόγω διάταξη προβλέπει: «Η Τράπεζα της Ελλάδος, σε περίπτωση που η αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του παθητικού στο προς η μεταβίβαση πιστωτικό ίδρυμα υπερβαίνει την αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του ενεργητικού, καθορίζει το ποσό της διαφοράς, η οποία καλύπτεται ως εξής: α. το Σκέλος Καταθέσεων του ΤΕΚΕ καταβάλλει ποσό ίσο με την αξία των εγγυημένων καταθέσεων αφαιρούμενης της αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του ενεργητικού και β. το Σκέλος Εξυγίανσης του ΤΕΚΕ καταβάλλει το επιπλέον ποσό».

Κατά την παρ.12 άρθρου 9 Ν.4051/2012,ΦΕΚ Α 40/29.2.2012:

"12. Για δώδεκα μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας θα καταβάλλει το ποσό που θα κατέβαλε το ΤΕΚΕ κατά την παράγραφο 13 του άρθρου 63Δ και την παράγραφο 7 του άρθρου 63Ε του ν. 3601/2007. Στην περίπτωση αυτή το Ταμείο θα αποκτά την αξίωση και το προνόμιο του ΤΕΚΕ κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 13Α του ν. 3746/2009".

του σχετικού σχεδίου συμβάσεως μεταξύ της ίδιας και της ΑΧΑΪΚΗ, «τη χορήγηση παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρθρου 9 και κατ' επέκταση την έγκριση πραγματοποίησης της μεταβίβασης των Καταθέσεων, προ της λήψης έγκρισης από την Επιτροπή σας για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης». Κατά τη γνωστοποιούσα, «η παρέκκλιση είναι απαραίτητη, προκειμένου όχι μόνο ν' αποφευχθούν σοβαρές ζημιές λόγω της καθυστέρησης σε βάρος των περίπου [...] καταθετών της Συνεταιριστικής, αλλά και να διασφαλιστεί η μη διατάραξη της ομαλής λειτουργίας της εν γένει τραπεζικής αγοράς, καθώς η θέση υπό εκκαθάριση της Συνεταιριστικής χωρίς την ανακοίνωση άμεσης διάδοχης λύσης θα μπορούσε να οδηγήσει σε απώλεια της εμπιστοσύνης του καταθετικού κοινού στο τραπεζικό σύστημα».

6. Η γνωστοποιούσα ανέφερε ότι όμοια διαδικασία μεταβίβασης των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις καταθέσεων έλαβε χώρα ταυτόχρονα για τις καταθέσεις των Συνεταιριστικής Τράπεζας Λαμίας Συν.Π.Ε. και Συνεταιριστικής Τράπεζας Λέσβου-Λήμνου Συν.Π.Ε., δυνάμει όμοιων αποφάσεων και ενεργειών της Τράπεζας της Ελλάδος (επιτροπής πιστωτικών και ασφαλιστικών θεμάτων) που ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 18.3.2012. Κατά την άποψή της, ωστόσο, οι πράξεις αυτές δεν είναι αλληλένδετες με την έννοια της κωδικοποιημένης ανακοίνωσης της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας, βάσει του Κανονισμού ΕΚ αριθ. 139/2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων.

B. ΤΑ ΜΕΡΗ

7. Σε σχέση με τα συμμετέχοντα μέρη (ως συμμετέχοντα μέρη λογίζονται αφενός η ΕΤΕ και αφετέρου ο κλάδος δραστηριότητας των καταθετικών προϊόντων της ΑΧΑΪΚΗ) επισημαίνονται τα ακόλουθα.

B.1. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

8. Η ΕΤΕ έχει έδρα στην Αθήνα (Αιόλου 86). Είναι πιστωτικό ίδρυμα που υπάγεται στην ελληνική και ευρωπαϊκή τραπεζική νομοθεσία. Αποτελεί τη μητρική εταιρία Ομίλου επιχειρήσεων που ενεργεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές εργασίες. Ο Όμιλος της ΕΤΕ δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στη λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, στη διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, καθώς και σε χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες⁶. Τα μέλη του ΔΣ της

⁶ Αναλυτικότερα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους: asset management & private banking, ασφαλιστικών εργασιών, διατραπεζικών συστημάτων, διαχείρισης και λειτουργίας δικτύων ηλεκτρονικών συναλλαγών, διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων, επενδυτικής τραπεζικής - επιχειρηματικών συμμετοχών, επενδυτικών υπηρεσιών ακίνητης περιουσίας, ιδιοκτησίας/διαχείρισης λιμένων, κατασκευής και εμπορίας ιατρικών μηχανημάτων, κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων (real estate), κτηματικών & ξενοδοχειακών υπηρεσιών, κατασκευών, παραγωγής δεικτών ακινήτων, πρακτορείας επιχειρηματικών

εταιρίας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Η σημερινή σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, κατόπιν εκλογής τους από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της στις 14.1.2010, έχει ως εξής⁷:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
Βασίλειος Θ. Ράπανος	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Απόστολος Σ. Ταμβακάκης	Εκτελεστικό Μέλος - Διευθύνων Σύμβουλος
Ανθimos Κ. Θωμόπουλος	Εκτελεστικό Μέλος - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Αλέξανδρος Γ. Τουρκολιάς	Εκτελεστικό Μέλος - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Λεωνίδας Θ. Θεόκλητος	Εκτελεστικό Μέλος - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Ιωάννης Κ. Γιαννίδης	Μη εκτελεστικό Μέλος
Αβραάμ Ι. Τριανταφυλλίδης Ιωάννης	Μη εκτελεστικό Μέλος
Γιάννης Παναγόπουλος	Μη εκτελεστικό Μέλος
Σεβασμιότατος Μητροπ. Ιωαννίνων Θεόκλητος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Στέφανος Χ. Βαβαλίδης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Γεώργιος Π. Ζανιάς	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αλεξάνδρα Θ. Παπαλεξοπούλου – Μπενεπούλου	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Πέτρος Κ. Σαμπατακάκης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Μαρία Α. Φραγκίστα	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Σπυρίδων Ι. Θεοδωρόπουλος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αλέξανδρος Ν. Μακρίδης	Εκπρόσωπος Ελληνικού Δημοσίου

9. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εθνικής Τράπεζας χαρακτηρίζεται από ευρεία διασπορά, καθώς κατανέμεται σε 211.442 μετόχους, θεσμικούς και ιδιώτες. **Κανένας μέτοχος δεν έχει στην κατοχή του μετοχές που υπερβαίνουν το 3,5% του μετοχικού κεφαλαίου**⁸. Από τη μετοχική σύνθεση, όπως αυτή διαμορφώθηκε στις 31.12.2010 προκύπτει ότι⁹:

- το 32,9% του μετοχικού κεφαλαίου ήταν κατανεμημένο σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού,
- το 38% του μετοχικού κεφαλαίου διατηρούσαν ιδιώτες επενδυτές του εσωτερικού,

απαιτήσεων, πληροφορικής, παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών, παραγωγής τροφίμων, πωλήσεως προϊόντων λιανικής, συμμετοχών, χρηματοδοτικών μισθώσεων.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, στην Τουρκία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νοτιανατολική Ευρώπη, στην Κύπρο, στη Μάλτα, στην Αίγυπτο και στη Νότια Αφρική.

⁷ Σημειώνεται ότι ο κ. Αλέξανδρος Μακρίδης ορίστηκε ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου στο ΔΣ της ΕΤΕ την 26.2.2009, σε εφαρμογή του ν. 3723/2008.

⁸ Βλ. Οικονομικές Καταστάσεις της ΕΤΕ για το οικονομικό έτος 2011.

⁹ Βλ. Ετήσια Έκθεση ΕΤΕ 2010.

- το 12,1% του μετοχικού κεφαλαίου διατηρούσαν ασφαλιστικά ταμεία και ΝΠΔΔ, ενώ
  - το λοιπό 17% διατηρούσαν λοιπές κατηγορίες μετόχων, όπως ιδιώτες μικρομέτοχοι, ιδρύματα, κληροδοτήματα κλπ.
10. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, ο κύκλος εργασιών για τη χρήση 2011 της ΕΤΕ ανήλθε, στην Ελλάδα, σε 3,7 δις ευρώ, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του Ομίλου της ΕΤΕ ανήλθε, κατά την ίδια περίοδο, σε 7,8 δις ευρώ.

B.2. Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

11. Η ΑΧΑΪΚΗ ιδρύθηκε στην Πάτρα το 1993 ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός, ενώ από το 1994 λειτουργούσε ως Συνεταιριστικό Πιστωτικό Ίδρυμα¹⁰. Μέχρι την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της, η Τράπεζα δραστηριοποιούνταν μέσω 13 καταστημάτων της στους νομούς Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας, ενώ, πλην των τραπεζικών υπηρεσιών, δραστηριοποιούνταν στον τομέα των επενδυτικών, ασφαλιστικών και κτηματομεσιτικών υπηρεσιών¹¹. Στις 31.12.2010, το (ολοσχερώς καταβεβλημένο) Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε 15.130.536,68 €, αποτελούμενο από 412.501 συνεταιριστικές μερίδες τις οποίες κατείχαν 14.968 μέλη¹². Τα ακαθάριστα έσοδα της Τράπεζας στις 31/12/2010 ανήλθαν σε 19.398.840,33 € έναντι 20.902.576,60 € το 2009, παρουσίασαν δηλαδή μείωση κατά 1.503.736,27 € ή 7,19%.

Γ. ΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

12. Ο προσδιορισμός του κύκλου εργασιών που προκύπτει από το μεταβιβαζόμενο, δυνάμει της υπό κρίση πράξης, τμήμα, είναι σύνθετος, δεδομένης της φύσης των καταθέσεων ως υποχρεώσεων της τράπεζας προς τους αντίστοιχους καταθέτες, και συνακόλουθα ως στοιχείου παθητικού της. Κατά δήλωση της ΕΤΕ, η χρηματική αξία που αντιστοιχεί στο μεταβιβαζόμενο μέρος προσεγγίζεται με την ακόλουθη συλλογιστική: *«[Τ]α κεφάλαια των καταθέσεων χρησιμοποιούνται από*

¹⁰ Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, τα Συνεταιριστικά Πιστωτικά Ιδρύματα είναι Αστικοί Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί οι οποίοι αφού συγκεντρώσουν το ελάχιστο κεφάλαιο και εκπληρώσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις λαμβάνουν άδεια λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος από την Τράπεζα της Ελλάδος, και διενεργούν όλες τις τραπεζικές εργασίες που αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των Εμπορικών Τραπεζών, μόνο σε επίπεδο του Νομού που δραστηριοποιούνται. Με βάση την 246/14/28-6-2007 απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων δόθηκε η δυνατότητα στην Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα να εξυπηρετεί με τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες και μη μέλη του Συνεταιρισμού.

¹¹ Μέσω των θυγατρικών της, Αχαϊκή Συνεταιριστική Ανώνυμος Εταιρία Λήψης & Διαβίβασης Χρηματοστηριακών Εντολών, Αχαϊκή Ασφαλιστική Μονοπρόσωπη ΕΠΕ και Ακίνητα Πάτρας ΑΕ αντίστοιχα.

¹² Σημειώνεται ότι εκδοθείσες μετοχές για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δεν υπάρχουν. Στις Συνεταιριστικές Τράπεζες δεν ισχύει η αρχή της σταθερότητας του Κεφαλαίου, όπως στις Α.Ε. και στις λοιπές Τράπεζες.

την τράπεζα για χορηγήσεις και λοιπές επενδύσεις που της αποδίδουν έσοδα υπολογιζόμενα ως κύκλος εργασιών σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ. 3 στοιχείο α) του ν. 3959/2011 (στη συγκεκριμένη περίπτωση, έσοδα από τους τόκους των δανείων που έχει χορηγήσει η Συνεταιριστική). Τα έσοδα αυτά, σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία της Συνεταιριστικής της 31.12.2011, ανέρχονται σε [...] και, κατά συνέπεια, υπερβαίνουν τα όρια του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011».

13. Πράγματι, όπως προκύπτει από το δημοσιευμένο ισολογισμό της ΑΧΑΪΚΗ της 31^{ης}/12/2010, το συνολικό ύψος των καταθέσεων ανήλθε σε 237,6 εκατ. ευρώ (σε σύνολο παθητικού 299,7 εκατ. ευρώ), οι οποίες χρηματοδότησαν χορηγήσεις δανείων ύψους 225,2 εκατ. ευρώ, οι οποίες, με τη σειρά τους, απέφεραν στην τράπεζα έσοδα ύψους 16,6 εκατ. ευρώ. Τα αντίστοιχα έσοδα για τη χρήση του έτους 2011, ανήλθαν, σύμφωνα με την Κατάσταση Αποτελεσμάτων της ΤτΕ της 31/12/2011, σε [...] εκατ. ευρώ.
14. Συναφώς, σημειώνεται ότι, όπως προειπώθηκε, η συνολική αξία του μεταβιβαζόμενου παθητικού θα καταβληθεί στην ΕΤΕ από το ΤΧΣ, και συνεπώς θα ισοσκελιστεί με αντίστοιχο στοιχείο ενεργητικού. Με τα καταβεβλημένα κεφάλαια, η ΕΤΕ δυνητικά θα προβεί σε επενδύσεις (λ.χ. θα χορηγήσει δάνεια, τα οποία, κατά τη χρήση του προηγούμενου έτους 2011, απέφεραν τα ανωτέρω αναφερόμενα έσοδα).

Δ. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Δ.1. Σχετική Αγορά Προϊόντων

15. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική αγορά προϊόντων ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποτελείται από επιμέρους προϊόντα ή/και υπηρεσίες που παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό όμοια φυσικά ή τεχνικά χαρακτηριστικά και είναι εναλλάξιμα.
16. Η ΕΤΕ δραστηριοποιείται, άμεσα ή έμμεσα (μέσω των θυγατρικών της) σε όλο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών και επενδυτικών αγορών (καταθέσεις, χορηγήσεις, ανάπτυξη αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματιστηριακές συναλλαγές, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, έκδοση πιστωτικών καρτών και υπηρεσίες αποδοχής καρτών κ.α). Η ΑΧΑΪΚΗ δραστηριοποιείται στις κατεξοχήν τραπεζικές υπηρεσίες, δηλαδή, καταθέσεις και χορηγήσεις.

17. Εν προκειμένω, η αγορά στην οποία αφορά η ως άνω πράξη περιλαμβάνει αποκλειστικά τα **καταθετικά προϊόντα ιδιωτών και επιχειρήσεων**. Συγκεκριμένα, τα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση μέρη προσφέρουν καταθετικά προϊόντα, η μεν ΕΤΕ μέσω ενός δικτύου 558 καταστημάτων και 1.426 ΑΤΜs, που καλύπτει ολόκληρη τη γεωγραφική έκταση της Ελλάδας (αναπτύσσοντας παράλληλα υποστηρικτικές υπηρεσίες Mobile και Internet Banking), η δε ΑΧΑΪΚΗ μέσω 13 υποκαταστημάτων στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας (Αχαΐα, Αιτωλοακαρνανία και Επτάνησα).
18. Η τήρηση και κίνηση/διαχείριση των λογαριασμών καταθέσεων ενέχει σειρά επιβαρύνσεων για τον καταθέτη, μεταξύ των οποίων, ενδεχομένως, χρεώσεις¹³ για απενεργοποίηση/ «κλείσιμο» του λογαριασμού, για χρήση δικτύων άλλων τραπεζών (μέσω ΑΤΜ) και για μεταφορές κεφαλαίων εκτός δικτύου (προς και από τράπεζες του εξωτερικού και του εσωτερικού).
19. Τα βασικότερα είδη τραπεζικών λογαριασμών/ καταθέσεων είναι τα εξής:
- **Λογαριασμοί Όψεως/Τρεχούμενοι**¹⁴. Οι εν λόγω καταθέσεις συμφωνούνται άμεσα αποδοτές όταν ζητηθούν, οι δε αναλήψεις πραγματοποιούνται μέσω βιβλιαρίου κατάθεσης ή επιταγών, ενώ παρέχεται και δυνατότητα υπεραναλήψεων. Οι καταθέσεις αυτές αρχικά ήταν άτοκες, ωστόσο, από το 1989 επιτράπηκε η καταβολή τόκων και επί των πιστωτικών υπολοίπων των λογαριασμών καταθέσεων όψεως.
  - **Λογαριασμοί Ταμιευτηρίου**. Οι καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου είναι επίσης άμεσα αποδοτές, οι δε αναλήψεις πραγματοποιούνται με χρήση βιβλιαρίου καταθέσεων, αποκλεισμένης της χρήσης επιταγών. Αφορούν δε μόνο σε ιδιώτες.
  - **Λογαριασμοί Προθεσμίας**. Σε αντίθεση με τους λογαριασμούς όψεως και ταμιευτηρίου, οι λογαριασμοί προθεσμίας δεσμεύουν τα κεφάλαια του καταθέτη για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (συνήθως από 1 έως και 12 μήνες – ειδικά για τα repos, ενδεχομένως κάποιες ημέρες), με συνήθως υψηλό επιτόκιο, κυμαινόμενο αναλόγως της χρονικής διάρκειας, ενώ παράλληλα προβλέπεται ελάχιστο ποσό κατάθεσης. Η αποδέσμευση των εν λόγω καταθέσεων πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος, πραγματοποιείται με την επιβολή στον καταθέτη χρηματικής ποινής (penalty). Σε αυτήν την περίπτωση, η δυνατότητα του καταθέτη να επανεπενδύσει τους καταβαλλόμενους τόκους διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της τελικής απόδοσης.

¹³ Σημειώνεται ότι πολλές χρεώσεις (π.χ. χρεώσεις για αδράνεια λογαριασμού για πάνω από ένα οριζόμενο από τις τράπεζες χρονικό διάστημα, χρεώσεις στην περίπτωση ανάληψης μετρητών μέσω ΑΤΜ του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος όπου τηρείται λογαριασμός, κ.λπ.) έχουν κριθεί παράνομες ως καταχρηστικές και έχουν καταργηθεί (βλ. ενδεικτικά ΥΑ Ζ1-21/2011 και Ζ1-798/2008).

¹⁴ Οι διαφορές μεταξύ λογαριασμών όψεως και τρεχούμενων είναι μη ουσιώδεις. Είθισται ως όψεως να χαρακτηρίζονται οι λογαριασμοί επιχειρήσεων/νομικών προσώπων και ως τρεχούμενοι οι λογαριασμοί ιδιωτών-φυσικών προσώπων, χωρίς όμως ο διαχωρισμός αυτός να ισχύει κατ' ανάγκη σε κάθε περίπτωση.

20. Ενόψει των ανωτέρω και, ειδικότερα, ως προς τις υπηρεσίες λιανικής τραπεζικής (retail banking) εκτιμάται, σύμφωνα και με τη σχετική πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁵, ότι η σχετική αξιολόγηση πρέπει να αφορά κατ' αρχήν στο σύνολο της ευρύτερης αγοράς λιανικής τραπεζικής που αφορά στις καταθέσεις των ιδιωτών¹⁶.
21. *Mutatis mutandis*, και στην αγορά καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής, σύμφωνα με τα ανωτέρω λεχθέντα επί των καταθέσεων λιανικής, η σχετική αξιολόγηση πρέπει να αφορά στο σύνολο της ευρύτερης αγοράς επιχειρηματικών καταθέσεων^{17, 18}. Θα μπορούσε κατ' αρχήν να υποστηριχθεί η περαιτέρω διάκρισή της¹⁹ με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων, στις οποίες απευθύνονται οι σχετικές υπηρεσίες, στις επιμέρους υπο-αγορές: α) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις²⁰ και β) της επιχειρηματικής

¹⁵ Βλ. ενδεικτικά, απόφαση Ε.Α. 335/V/2007 – FBB/ASPIS BANK ATE και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO, παρ. 33-41, Μ.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, παρ.9-10, Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 39-40, Μ.3894-UNICREDITO/HBV, παρ. 16-17, Μ.6168-RBI/EFG EUROBANK/JV, παρ. 12 & 18, Μ.4155-BNP PARIBAS/BNL, παρ. 8, 9 & 19. Οι καταθέσεις διακρίνονται ανάλογα με το αν αφορούν στη λιανική ή στην επιχειρηματική τραπεζική (Μ.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT).

¹⁶ Παρότι θα μπορούσε να υποστηριχθεί η θεώρηση των καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας ιδωτών ως διακριτών επιμέρους σχετικών αγορών (λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε κατηγορίας, κυρίως δε των διαφορών τους ως προς το ύψος των καταβαλλόμενων επιτοκίων, το χρόνο απόδοσης των καταθέσεων σε περίπτωση σχετικού αιτήματος του δικαιούχου και τη διαδικασία κίνησης των σχετικών λογαριασμών), και παρότι τα υφιστάμενα σχετικά στοιχεία παρατίθενται στην παρούσα, σημειώνεται ότι αφενός εν προκειμένω το τελικό αποτέλεσμα δεν θα άλλαζε και αφετέρου ότι η τελική εκτίμηση σε σχέση με την ανωτέρω διάκριση δεν είναι αναγκαία για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης επί αίτησης παρέκκλισης. Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2400-DEXIA/ARTESIA, παρ.16, και Μ.0850-FORTIS/MEESPIERSON, παρ. 8.

¹⁷ Παρότι θα μπορούσε να υποστηριχθεί η θεώρηση των καταθέσεων όψεως επιχειρήσεων, και των καταθέσεων προθεσμίας επιχειρήσεων ως διακριτών επιμέρους σχετικών αγορών, και παρότι τα υφιστάμενα σχετικά στοιχεία παρατίθενται στην παρούσα, σημειώνεται ότι αφενός ότι εν προκειμένω το τελικό αποτέλεσμα δεν θα άλλαζε υπό οποιαδήποτε από τις εναλλακτικές εκδοχές και αφετέρου ότι η τελική εκτίμηση σε σχέση με την ανωτέρω διάκριση δεν είναι αναγκαία για τους σκοπούς της παρούσας.

¹⁸ Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2400-DEXIA/ARTESIA, παρ.16, και Μ.0850-FORTIS/MEESPIERSON, παρ. 8.

¹⁹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 13 επ.

²⁰ Σύμφωνα με τη 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρίες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα δε με τις Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ΠΔ 2588/20.8.2007 και ΠΔ 2589/20.8.2007 και τη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2003/361/ΕΚ, ως μικρές επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ. €. Συνεπώς, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορίζονται ως:

- Μικρές, οι επιχειρήσεις, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ. €,
- Μεσαίες, οι επιχειρήσεις, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκ. € και απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους,

τραπεζικής για Μεγάλες Επιχειρήσεις (κυρίως δεδομένου ότι η εμπορική στρατηγική των πιστωτικών ιδρυμάτων για κάθε μία από τις ανωτέρω δύο κατηγορίες επιχειρήσεων διαφέρει και οι σχετικές υπηρεσίες διατίθενται από τις περισσότερες τράπεζες μέσω χωριστών, εξειδικευμένων τμημάτων τους, ώστε να είναι δυνατή η προσαρμογή τους στις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε κατηγορίας). Ωστόσο, από προηγούμενη έρευνα της Γ.Δ.Α. προέκυψε ότι τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα δεν έχουν υιοθετήσει ενιαίο αριθμητικό κριτήριο διάκρισης μεταξύ Μικρομεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων, και καθίσταται ανέφικτη η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων ως προς το μέγεθος των αντίστοιχων υπο-αγορών και τα μερίδια των δραστηριοποιούμενων σε κάθε μία από αυτές επιχειρήσεων. Η τελική εκτίμηση σε σχέση με την ανωτέρω διάκριση δεν είναι, εξάλλου, αναγκαία για τους σκοπούς της απόφασης επί της αίτησης παρέκκλισης.

Δ.2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

22. Στην επιμέρους σχετική αγορά των τραπεζικών προϊόντων / υπηρεσιών για ιδιώτες, άλλως στην αγορά της λιανικής τραπεζικής (retail banking), όπως καθορίστηκε και επιμερίστηκε ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει επανειλημμένα με τις αποφάσεις της επί συγκεντρώσεων επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, ότι η σχετική γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι κατά κανόνα η εθνική αγορά²¹. Ομοίως έχει κρίνει και η Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής Ε.Α.)²². Η οριοθέτηση αυτή οφείλεται ιδίως στο γεγονός ότι οι κρατούσες συνθήκες ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά προϊόντων διαφοροποιούνται στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους, παρά τη σημειωθείσα πρόοδος στον τομέα εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών. Επιπρόσθετα, παρά την αυξανόμενη διείσδυση της διαδικτυακής προώθησης προϊόντων, η εθνική εμβέλεια της εν λόγω αγοράς ενισχύεται και από σειρά παραγόντων όπως είναι οι γλωσσικές διαφορές, η προτίμηση των καταναλωτών σε τοπικούς προμηθευτές, τα έξοδα συναλλαγών²³ και κυρίως το γεγονός ότι τα υποκαταστήματα εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πελατειακής σχέσης και στην παροχή συμβουλών στους καταναλωτές για σύνθετα και μη προϊόντα. Συνεπώς, στην υπό εξέταση περίπτωση, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η σχετική γεωγραφική αγορά για τους σκοπούς της παρούσας εξέτασης πιθανολογείται ότι είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

-
- Μεγάλες, οι επιχειρήσεις, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα 50 εκ. € και απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους.

²¹ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, M.4844-FORTIS/ABN AMRO Assets, M.5276-DEUTSCHE BANK/SAL.OPPENHEIM, M.5948 - BANCO SANTANDER/RAINBOW και COMP/M.2578 - Banco Santander Central Hispano/AKB.

²² Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 488/VI/2010 και 335/V/2007.

²³ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2491-SAMPO/STOREBRAND, παρ.13.

23. Αναφορικά με την επιμέρους υπο-αγορά των τραπεζικών προϊόντων/υπηρεσιών για επιχειρήσεις (corporate banking), όπως αποσαφηνίστηκε και επιμερίστηκε για τους σκοπούς της παρούσας, η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τείνει προς τον εθνικό χαρακτήρα της, καθώς οι εντασσόμενες στην οικεία αγορά υπηρεσίες λόγω της φύσης και του σκοπού τους ζητούνται και παρέχονται αποτελεσματικότερα σε εθνικό επίπεδο²⁴. Ο εθνικός χαρακτήρας της τραπεζικής εργασίας που συνίσταται στην παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις ή δημόσιους οργανισμούς για την πραγματοποίηση διαφόρων επιχειρηματικών πράξεων δικαιολογείται από μια σειρά παραγόντων, όπως της ανάγκης για ενδεδειγμένη γνώση τόσο του εταιρικού δικαίου της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση, της διάρθρωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος αγοράς, των λογιστικών και φορολογικών κανόνων, καθώς επίσης και του θεσμικού πλαισίου και του επιπέδου τιμών της αγοράς. Ιδίως, αναφορικά με την επιμέρους σχετική υπο-αγορά των υπηρεσιών πληρωμών προς Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ο παράγοντας της εγγύτητας είναι πιο σημαντικός για τις επιχειρήσεις αυτού του μεγέθους οι οποίες μπορεί να χρειάζονται να επισκέπτονται ένα κατάστημα πιο συχνά, ενώ η σημασία του παράγοντος αυτού δείχνει να φθίνει για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Βάσει των ανωτέρω και μολονότι επιμέρους στοιχεία της επιχειρηματικής τραπεζικής μπορεί να έχουν μία πιο ευρεία ευρωπαϊκή ή και διεθνή διάσταση, κυρίως για τις Μεγάλες Επιχειρήσεις²⁵, για τους σκοπούς της παρούσας η σχετική γεωγραφική αγορά των τραπεζικών προϊόντων/ υπηρεσιών για επιχειρήσεις (corporate banking) πιθανολογείται ότι είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Δ.3. Συμπέρασμα

24. Βάσει των ανωτέρω, για τους σκοπούς της παρούσας, διακρίνονται οι εξής σχετικές αγορές που αναφέρονται σε καταθετικά προϊόντα, εντός της ελληνικής επικράτειας:

1. Αγορά των τραπεζικών προϊόντων για ιδιώτες (λιανική τραπεζική)
2. Αγορά των τραπεζικών προϊόντων για επιχειρήσεις (corporate banking)²⁶.

---

²⁴ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.6168-RBI/EFG EUROBANK/JV, M.5384- BNP PARIBAS/FORTIS, M.3894 -UNICREDITO/HVB, M.4844 – FORTIS/ ABN AMRO ASSETS, M.873-BANK AUSTRIA/CREDITANSTALT. Ομοίως και οι αποφάσεις E.A. 488/VI/2010 ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΤΕ/ASPIS BANK ΑΤΕ, 335/V/2007 FBB ΑΕ/ASPIS BANK ΑΤΕ, 425/V/2008 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΕ/PROTON BANK ΑΕ.

²⁵ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT.

²⁶ Σύμφωνα με τα ανωτέρω παρατίθενται τα υφιστάμενα στοιχεία για τις υποκατηγορίες:

- α) Καταθέσεις Όψεως Λιανικής
- β) Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής
- γ) Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής
- δ) Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής
- ε) Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχειρηματικής.

Ε. ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΩΝ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Ε.1. Μέγεθος Αγορών

25. Βάσει των στοιχείων του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος, το σύνολο της αγοράς Καταθέσεων Λιανικής και Επιχειρηματικής Τραπεζικής κατά την περίοδο 2008 έως το α' εξάμηνο του 2011 διαμορφώνεται ως εξής:

ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ (Σε χιλ. €)	2008	2009	2010	1Η 2011
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	8.650	11.470	9.810	8.805
Καταθέσεις Ταμειυτηρίου Λιανικής	67.328	75.811	66.706	59.446
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	109.409	109.569	96.989	87.859
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	185.387	196.850	173.505	156.110
Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής	13.177	14.670	13.055	12.266
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχειρηματικής	29.056	26.010	23.046	19.804
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης ²⁷	8.258	7.940	13.269	9.102
Σύνολο Καταθέσεων Επιχειρηματικής	50.491	48.620	49.370	41.172
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	235.878	245.470	222.875	197.282

Ε.2. Μεριδία Αγοράς

Ε.2.1. Μεριδία Αγοράς ΕΤΕ

26. Σύμφωνα με διαθέσιμα στην Υπηρεσία στοιχεία και βάσει των στοιχείων του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος, το ύψος των καταθέσεων και τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς της ΕΤΕ σε κάθε επιμέρους σχετική αγορά, κατά την περίοδο 2008 έως το α' εξάμηνο του 2011, είχαν ως εξής:

²⁷ Τη γενική κυβέρνηση αποτελούν 897 φορείς, σύμφωνα με το Μητρώο της 31.3.2011. Οι καταθέσεις της γενικής κυβέρνησης στις εμπορικές τράπεζες, αποτελούν τμήμα των επιχειρηματικών καταθέσεων και διακρίνονται σε όψεως και προθεσμίας. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατό να αποσαφηνιστεί το ποσό που αναλογεί σε κάθε ένα καταθετικό προϊόν και συνεπώς οι καταθέσεις της παρατίθενται αυτούσιες.

ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ και ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΕΤΕ	2008		2009		2010		1Η 2011	
	χιλ. €	μερ. αγ.	χιλ. €	μερ. αγ.	χιλ. €	μερ. αγ.	χιλ. €	μερ. αγ.
Καταθέσεις Όψεως Λιανικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καταθέσεις Ταμιευτηρίου Λιανικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καταθέσεις Προθεσμίας Λιανικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο Καταθέσεων Λιανικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καταθέσεις Όψεως Επιχειρηματικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καταθέσεις Προθεσμίας Επιχ/τικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καταθέσεις Γενικής Κυβέρνησης	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο Καταθέσεων Επιχειρηματικής	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

E.2.2. Μεριδία Αγοράς Μεταβιβαζόμενου Τμήματος (Καταθέσεις ΑΧΑΪΚΗ)

27. Η ΕΤΕ δεν προσκόμισε τα μερίδια αγοράς της ΑΧΑΪΚΗ στις επιμέρους προϊόντικές αγορές των καταθέσεων. Ωστόσο, αυτά αναμένονται αμελητέα, δεδομένου ότι η ΑΧΑΪΚΗ είχε συνολικές καταθέσεις, στο τέλος του 2010, ύψους 237,5 εκ. ευρώ, ενώ, όπως προκύπτει από την προηγούμενη Ενότητα Ε.1., η συνολική εγχώρια ευρύτερη αγορά των καταθέσεων ανήλθε, κατά την ίδια περίοδο, σε 222,9 δις ευρώ. Ως εκ τούτου, το μερίδιο της ΑΧΑΪΚΗ στην ευρύτερη εγχώρια αγορά των καταθέσεων δεν ξεπερνούσε το **0,11%**.

ΣΤ. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

ΣΤ.1. Έννοια συγκέντρωσης

28. Κατά το άρθρο 5 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο. Συνεπώς, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν μεταβιβάζονται συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού μιας επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν το σύνολο ή τμήμα μιας επιχείρησης, δηλαδή μια επιχειρηματική δραστηριότητα με παρουσία στην αγορά, της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών. Η μεταβίβαση της πελατείας μιας

επιχείρησης μπορεί να πληροί τα εν λόγω κριτήρια, αν αρκεί για τη μεταβίβαση μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας με κύκλο εργασιών στην αγορά²⁸.

29. Ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης.
30. Υπό τις συγκεκριμένες πραγματικές και νομικές συνθήκες και ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων, η επικείμενη μεταβίβαση του συνόλου των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ της ΑΧΑΪΚΗ και τρίτων μέχρι τη θέση της σε εκκαθάριση, και των απαιτήσεων τρίτων κατά της ΑΧΑΪΚΗ που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων, οι οποίες καταρτίστηκαν έως τη θέση της ΑΧΑΪΚΗ σε εκκαθάριση (για καταβολή κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων έως την ανάκληση της άδειας, όπως και η υποχρέωση απόδοσης των φόρων για τους δεδουλευμένους τόκους) για την οποία η ΕΤΕ έχει ζητήσει παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011 (από την υποχρέωση μη πραγματοποίησης της συγκέντρωσης της παρ. 1 του άρθρου αυτού), εμπίπτει κατ' αρχήν, και βάσει των στοιχείων που τέθηκαν υπόψη της Γ.Δ.Α. κατά την υποβολή του υπό κρίση αιτήματος, στη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 3959/2011. Συγκεκριμένα, η μεταβίβαση των εν λόγω συμβατικών σχέσεων στην ΕΤΕ, σε συνέχεια της προεκτεθείσας διαδικασίας υποβολής προσφορών για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, μεταξύ άλλων, της ΑΧΑΪΚΗ, συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011, η οποία συνίσταται στην απόκτηση ελέγχου σε τμήμα μίας άλλης επιχείρησης. Τα στοιχεία της ΑΧΑΪΚΗ που αποκτώνται από την ΕΤΕ αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα με παρουσία στην αγορά, της οποίας μπορεί σαφώς να προσδιορισθεί ο κύκλος εργασιών, κατά τα προεκτεθέντα²⁹.

---

²⁸ Βλ. Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ 2008, C 95/01, παρ. 24. Βλ. επίσης απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5363 - SANTANDER / BRADFORD & BINGLEY ASSETS, παρ. 11.

²⁹ Παρότι οι καταθέσεις αποτελούν στοιχείο του παθητικού μιας τράπεζας, ως υποχρεώσεις της τράπεζας προς τους αντίστοιχους καταθέτες, τα κεφάλαια των καταθέσεων χρησιμοποιούνται από την τράπεζα για χορηγήσεις και λοιπές επενδύσεις που της αποδίδουν έσοδα υπολογιζόμενα ως κύκλος εργασιών σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ. 3 στοιχείο α) του ν. 3959/2011 (στη συγκεκριμένη περίπτωση, έσοδα από τους τόκους των δανείων που έχει χορηγήσει η ΑΧΑΪΚΗ). Τα έσοδα αυτά, σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία της ΑΧΑΪΚΗ της 31.12.2011, ανέρχονται, όπως προαναφέρθηκε, σε [...] ευρώ και, κατά συνέπεια, υπερβαίνουν τα όρια του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011. Βλ. επίσης την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 63Δ, παρ. 13, ν. 3601/2007, όπως ισχύει. Βλ. απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5363 - SANTANDER / BRADFORD & BINGLEY ASSETS, παρ. 12.

31. Το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται ανωτέρω, ακριβώς όμοια διαδικασία μεταβίβασης των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις καταθέσεων λαμβάνει χώρα ταυτόχρονα για τις καταθέσεις της Συνεταιριστικής Τράπεζας Λαμίας Συν.Π.Ε. και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Λέσβου-Λήμνου Συν.Π.Ε., δυνάμει ομοίων αποφάσεων και ενεργειών της Τράπεζας της Ελλάδος, δεν ασκεί επίδραση στην παρούσα κρίση για την αίτηση παρέκκλισης. Αφενός, η απαιτούμενη, για τη θεώρηση των πράξεων ως συνιστωσών ενιαία συγκέντρωση, αλληλεξάρτηση σημαίνει ότι καμία από τις πράξεις δεν θα λάμβανε χώρα δίχως τις άλλες, και ότι κατά συνέπεια αποτελούν μια ενιαία πράξη, γεγονός που δεν πιθανολογείται. Αυτή η αλληλεξάρτηση αποδεικνύεται συνήθως εάν οι σχετικές πράξεις συνδέονται *de jure*, δηλαδή, οι ίδιες οι συμφωνίες συνδέονται με αμοιβαίους όρους. Εάν εξάλλου μπορεί να αποδειχθεί επαρκώς η ύπαρξη αλληλεξάρτησης *de facto*, αυτό μπορεί επίσης να αρκεί για την αντιμετώπιση των σχετικών πράξεων ως μιας ενιαίας συγκέντρωσης. Για αυτό αξιολογείται από οικονομική άποψη κατά πόσον καθεμία από τις πράξεις εξαρτάται κατ' ανάγκη από τη σύναψη των άλλων. Περαιτέρω ενδείξεις της αλληλεξάρτησης περισσότερων πράξεων, μπορεί να είναι οι δηλώσεις των ίδιων των μερών ή η ταυτόχρονη σύναψη των σχετικών συμφωνιών³⁰. Εν προκειμένω, τέτοια αλληλεξάρτηση δεν πιθανολογείται, καθώς από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Ε.Α. κατά την υποβολή του υπό κρίση αιτήματος δεν διαπιστώνεται κατ' αρχήν ούτε νομική (π.χ. υπό την αίρεση εκπλήρωσης των λοιπών μεταβιβάσεων) ούτε οικονομική αλληλεξάρτηση, παρά την ταυτόχρονη πραγματοποίηση των πράξεων.

ΣΤ.2. Άδεια παρέκκλισης

32. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 6 παρ. 1³¹ απαγορεύεται κατ' αρχήν να πραγματοποιηθεί προ της έκδοσης της απόφασης έγκρισής της από την Ε.Α., με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 9.
33. Το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011 προβλέπει τη δυνατότητα της Ε.Α., ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από την απαγόρευση πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση της σχετικής επί της συγκέντρωσης απόφασης³².

³⁰ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας, βάσει του Κανονισμού ΕΚ αριθμ. 139/2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2008/C 95/01), παρ. 43.

³¹ Ειδικότερα, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε 150.000.000 ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά.

³² Άρθρο 9 παρ. 3 ν. 3959/2011: «Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Για την απόφαση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, την απειλή που συνιστά η εν λόγω συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό. Στην απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση,

34. Όπως προεκτέθηκε, η ΕΤΕ ζήτησε, προ της υπογραφής της δήλωσης προς την Τράπεζα της Ελλάδος συναίνεσης στη μεταβίβαση των προπαρατεθεισών συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις τραπεζικών λογαριασμών και των απαιτήσεων τρίτων κατά της ΑΧΑΪΚΗ που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων, κατά το άρθρο 63Δ του ν. 3601/2007, τη χορήγηση παρέκκλισης από την απαγόρευση της παρ. 1 του άρθρου 9, και, κατ' επέκταση, την έγκριση πραγματοποίησης της ως άνω μεταβίβασης πριν από τη γνωστοποίηση της πράξης ως συγκέντρωσης στην Ε.Α. και τη λήψη απόφασης της Ε.Α. επ' αυτής.
35. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορεί να γίνει δεκτή η αίτηση παρέκκλισης συνιστά η ανάγκη αποτροπής σοβαρών ζημιών σε βάρος μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Οι τρίτοι μπορεί να είναι και οι καταναλωτές ή πελάτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.
36. Σημειώνεται ότι η απόφαση της Ε.Α. η οποία επιτρέπει την παρέκκλιση, είναι από τη φύση της απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, με στόχο την αποφυγή σημαντικών ζημιών σε βάρος επιχειρήσεων ή τρίτων³³. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητηθεί και να παρασχεθεί οποτεδήποτε, είτε πριν από τη γνωστοποίηση, είτε μετά τη συναλλαγή³⁴.
37. Σύμφωνα με την αιτούσα, η παρέκκλιση είναι απαραίτητη προκειμένου όχι μόνο να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές λόγω της καθυστέρησης σε βάρος των περίπου [...] καταθετών της ΑΧΑΪΚΗ, αλλά και να διασφαλιστεί η μη διατάραξη της ομαλής λειτουργίας της εν γένει τραπεζικής αγοράς, καθώς η θέση σε εκκαθάριση της ΑΧΑΪΚΗ χωρίς την ανακοίνωση άμεσης διάδοχης λύσης θα μπορούσε να οδηγήσει σε απώλεια της εμπιστοσύνης του καταθετικού κοινού στο τραπεζικό σύστημα.
38. Στην υπό κρίση περίπτωση πρέπει πράγματι να ληφθεί υπόψη ότι οι καταθέτες της υπό εκκαθάριση τράπεζας δεν μπορούν να προβούν σε ανάληψη των χρημάτων τους, καθώς, κατά τα προεκτεθέντα και όπως αναφέρει η ΕΤΕ, λόγω της ειδικής εκκαθάρισης επιτρέπεται να διενεργούνται μόνο οι πράξεις που εξυπηρετούν το σκοπό της εκκαθάρισης και επομένως δεν δύνανται πλέον οι καταθέτες να κινούν

μπορεί να τίθενται όροι και υποχρεώσεις για την εξασφάλιση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την αποτροπή καταστάσεων που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε, είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να ανακληθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 14 του άρθρου 8».

³³ Βλ. απόφαση ΕΑ 420 /V/2008.

³⁴ Άρθρο 9 παρ. 3, ν. 3959/2011.

τους τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούν στην ΑΧΑΪΚΗ³⁵. Τελούν εξαιτίας της κατάστασης αυτής σε σοβαρό κίνδυνο να υποστούν ιδιαίτερα σημαντική βλάβη, διότι αδυνατούν να κάνουν χρήση των καταθέσεών τους, όχι μόνο προς διευθέτηση τυχόν οφειλών τους αλλά, ιδίως, και προς εκπλήρωση των άμεσων βιοτικών αναγκών τους. Κατά συνέπεια, η εν λόγω προϋπόθεση της ύπαρξης ανάγκης αποτροπής σοβαρών ζημιών πληρούται.

39. Επί πλέον στοιχείο για την κρίση αυτή συνιστά ότι, εάν σημειωθεί αδυναμία ανάληψης μετρητών από ορισμένες τράπεζες, ακόμη και αν αυτές δεν είναι από τις μεγαλύτερες, και εάν η θέση σε εκκαθάριση αυτών δεν συνοδευθεί από ανακοίνωση άμεσης διάδοχης λύσης, είναι πιθανόν να προκληθεί απώλεια της εμπιστοσύνης του καταθετικού κοινού στο τραπεζικό σύστημα, η οποία έχει ήδη βληθεί λόγω της πρωτοφανούς δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας στην Ελλάδα αλλά και των συνθηκών που επικρατούν διεθνώς. Για αυτό το λόγο πρέπει να διασφαλιστεί η μη διατάραξη της ομαλής λειτουργίας της εν γένει τραπεζικής αγοράς.
40. Συμπερασματικά, για λόγους που ανάγονται στην προστασία της χρηματοοικονομικής σταθερότητας και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, και ιδίως στην ανάγκη προστασίας του καταναλωτικού κοινού - των καταθετών, καθώς και στην πρόληψη δημιουργίας καταστάσεων αποσταθεροποιητικών του χρηματοπιστωτικού συστήματος, λαμβανομένων υπόψη και των συνθηκών που επικρατούν στην τραπεζική αγορά, η παροχή της αιτούμενης άδειας παρέκκλισης κρίνεται επιβεβλημένη, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος ιδίως των καταθετών της ΑΧΑΪΚΗ.
41. Πέραν της πλήρωσης της ανωτέρω προϋπόθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3, η Ε.Α. συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, την απειλή που συνιστά η εν λόγω συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό.
42. Μια συγκέντρωση δεν περιορίζει, κατά κανόνα, σημαντικά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου δε συνιστά απειλή για την εύρυθμη λειτουργία του, εφόσον δεν αλλοιώνει παρά με αμελητέο τρόπο τη θέση των παικτών στην αγορά, ακόμα και αν αυτοί κατέχουν ήδη δεσπόζουσα θέση. Εν προκειμένω, η υπό εκκαθάριση τράπεζα κατέχει ποσοστό πολύ μικρότερο του 1% της ως άνω αρχικώς ορισθείσας σχετικής αγοράς καταθέσεων και πιο συγκεκριμένα περί το 0,1%. Είναι βέβαιο ότι, στο πλαίσιο οιασδήποτε σχετικής αγοράς, αύξηση μεριδίου κατά 0,1% δεν μπορεί να συνιστά απειλή στον ανταγωνισμό. Από τα στοιχεία στην κατοχή της

---

³⁵ Βλ. απόφαση ΤτΕ (Συνεδρίαση 34/18.3.2012) ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της ΑΧΑΪΚΗ, θέσης αυτής σε ειδική εκκαθάριση και διορισμού ειδικού εκκαθαριστή (ό.π.) και άρθρο 68 ν. 3601/2007 - Ειδική Εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων.

Γ.Δ.Α. κατά την υποβολή της υπό κρίση αίτησης παρέκκλισης, η ΕΤΕ κατέχει στην αγορά λιανικής τραπεζικής -καταθέσεις- μερίδιο [...]%, στην αγορά επιχειρηματικής τραπεζικής -καταθέσεις- μερίδιο [...]%, και στο σύνολο της ευρύτερης αγοράς μερίδιο [...]%, ενώ σε καμία από τις επιμέρους σχετικές αγορές, όπως αυτές οριοθετήθηκαν ανωτέρω, το μερίδιό της δεν ξεπερνά το [...]%. Εξάλλου, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι σε κάποια από τις ως άνω σχετικές αγορές η ΕΤΕ κατείχε δεσπόζουσα θέση ήδη πριν τη συγκέντρωση, δεν πιθανολογείται απειλή για τον ανταγωνισμό εν προκειμένω, καθώς μια συγκέντρωση δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό όταν τα μέρη κατείχαν ήδη πριν τη συγκέντρωση δεσπόζουσα θέση, τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα δε που θα αποκτήσουν από αυτή δεν ενισχύουν περαιτέρω, κατ' ουσίαν, την ήδη υφιστάμενη δεσπόζουσα θέση τους³⁶. Βάσει των ανωτέρω, με τα υπάρχοντα στοιχεία, δεν πιθανολογείται ότι προκύπτει από την υπό κρίση συγκέντρωση αξιόλογη απειλή για τον ανταγωνισμό.

43. Κατά συνέπεια, η υποβληθείσα αίτηση για χορήγηση άδειας παρέκκλισης από την αναστολή πραγματοποίησης της συγκέντρωσης πρέπει να γίνει δεκτή. Διευκρινίζεται ότι η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης παρέκκλισης βάσει των κριτηρίων του άρθρου 9 παρ. 3 ν. 3959/2011 και δεν προδικάζει την κρίση επί της ουσίας και την οριστική απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τον έλεγχο της γνωστοποιηθείσας πράξης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιτρέπει, δυνάμει του άρθρου 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, την παρέκκλιση από την υποχρέωση αναστολής πραγματοποίησης της συγκέντρωσης αναφορικά με τη σκοπούμενη μεταβίβαση στην «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» όλων των συμβατικών σχέσεων τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ της εταιρίας «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων και των απαιτήσεων τρίτων κατά της Συνεταιριστικής που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων.

---

³⁶ Βλ. E. Navarro/ A. Font/ J. Folguera/ J. Briones, *Merger Control in the EU*, Oxford, Second Edition, § 6.11 – 6.12 και σελ. 147.

Η απόφαση εκδόθηκε την **23^η Μαρτίου 2012**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011(ΦΕΚ 93 Α').

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Κυριτσάκης

Η Συντάκτρια της Απόφασης

Βικτωρία Μερτικοπούλου

Η Γραμματέας

Ευαγγελία Ρουμπή